

Trong bài học các em sẽ được tìm hiểu về Đa dạng của lớp thú bộ dơi và bộ cá voi chi tiết nhất. Là tiền đề cho các bài học nghiên cứu sâu hơn trong chương trình môn sinh học lớp 7. Mời các em học sinh cùng tham khảo.

Trả lời câu hỏi Sinh 7 Bài 49 trang 160

Quan sát hình 49.1 và hình 49.2, thảo luận lựa chọn những câu trả lời thích hợp để điền vào bảng sau:

Lời giải:

Bảng. So sánh cấu tạo ngoài và tập tính ăn giữa dơi và cá voi

Tên động vật	Chi trước	Chi sau	Đuôi	Cách di chuyển	Thức ăn	Đặc điểm răng. Cách ăn
Dơi	Cánh da	Nhỏ, yếu	Đuôi ngắn	Bay không có đường bay rõ rệt	Sâu bọ	Răng nhọn, sắc; răng phá vỡ vỏ cứng của sâu bọ
Cá voi xanh	Vây bơi	Tiêu biến	Vây đuôi	Bơi uốn mình theo chiều dọc	Tôm, cá, động vật nhỏ	Không có răng, lọc mồi bằng các khe của tấm sừng miệng

Giải bài tập SGK Sinh học 7 Bài 49

Bài 1 (trang 161 sgk Sinh học 7)

Trình bày đặc điểm cấu tạo của dơi thích nghi với đời sống bay.

Lời giải:

Đặc điểm cấu tạo của dơi thích nghi với đời sống bay:

- Đuôi ngắn, thân ngắn và hẹp. Chân yếu có tư thế bám vào cành cây treo ngược cơ thể thuận tiện cho việc thả mình rơi tự do khi bắt đầu bay.
- Chi trước biến đổi thành cánh da: là một màng da rộng phủ lông mao thưa, mềm mại nối liền với cánh tay, ống tay, các xương bàn và các xương ngón (rất dài) với mình, chi sau và đuôi.

Bài 2 (trang 161 sgk Sinh học 7)

Trình bày đặc điểm cấu tạo của cá voi thích nghi với đời sống trong nước?

Lời giải:

Đặc điểm cấu tạo của cá voi thích nghi với đời sống ở dưới nước được thể hiện:

- Cơ thể hình thoi, lông gần như tiêu biến hoàn toàn, có lớp mỡ dưới da rất dày, cổ không phân biệt với thân, vây đuôi nằm ngang, bơi bằng cách uốn mình theo chiều dọc.

- Chi trước biến đổi thành vây dạng chèo, song vẫn được nâng đỡ bởi các xương chi như các động vật có xương sống ở cạn, xương ống tay và xương cánh tay ngắn, các xương ngón tay rất dài.

Lý thuyết Sinh 7 Bài 49

Bộ Dơi gồm những thú bay, còn bộ Cá voi gồm những thú bơi

I. BỘ DƠI

Đặc điểm:

- Chi trước biến đổi thành cánh da. Cánh da là một màng da rộng phủ lông mao thưa, mềm mại nối liền cánh tay, ống tay, các xương bàn và các xương ngón (rất dài) với mình, chi sau và đuôi. Đuôi ngắn.

- Đại diện: dơi ăn sâu bọ (dơi ăn sâu bọ), dơi quả (dơi ăn quả)

A – Cấu tạo ngoài của dơi
1. Cánh tay ; 2. Ống tay ;
3. Bàn tay ; 4. Ngón tay
Cách bay của dơi : Dơi có màng cánh rộng, thân ngắn nên có cách bay thoăn thoắt, thay hướng đổi chiều một cách linh hoạt.

B – Chân dơi yếu, bám chặt vào cành cây. Khi bắt đầu bay dơi chỉ cần rời vật bám.

C – Bộ răng nhọn dễ dàng phá vỡ kitin của sâu bọ.

Hình 49.1. Cấu tạo, đời sống của dơi ăn sâu bọ

Dơi treo ngược cành cây

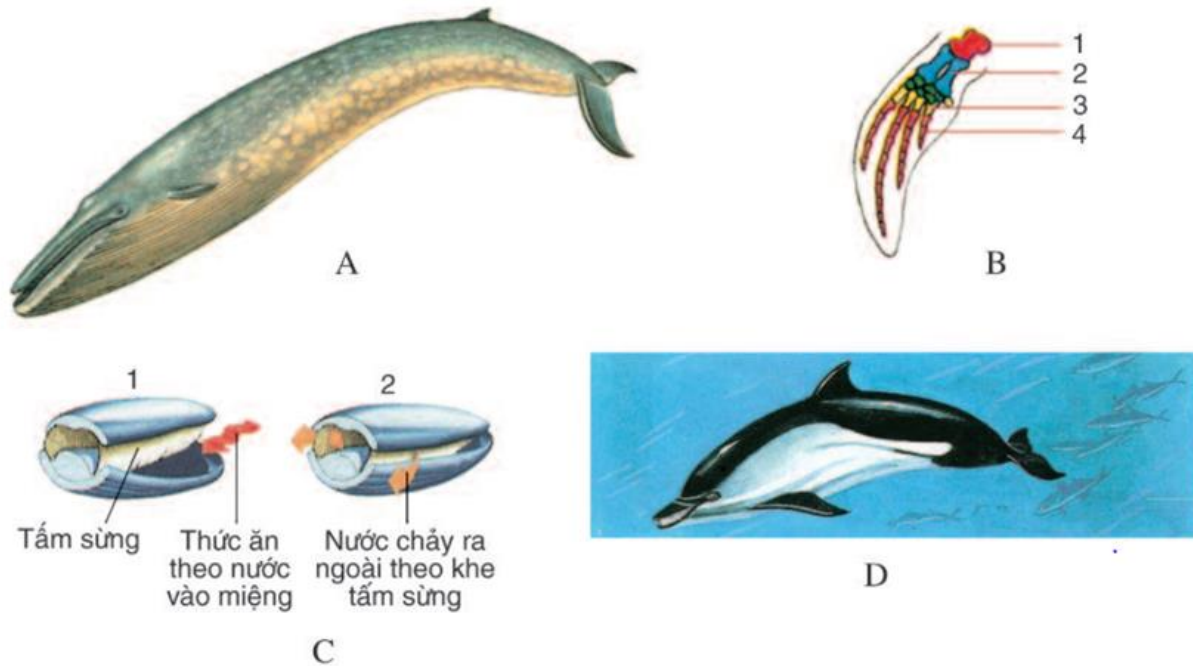
II. BỘ CÁ VOI

Đặc điểm

- Cơ thể hình thoi, lông gần như tiêu biến hoàn toàn, có lớp mỡ dưới da rất dày, cổ không phân biệt với thân, vây đuôi nằm ngang, bơi bằng cách uốn mình theo chiều dọc.

- Chi trước biến đổi thành vây bơi dạng bơi chèo, song vẫn được nâng đỡ bởi các xương chi như ở động vật có xương sống ở cạn, có xương cánh tay và xương ống tay ngắn, các xương ngón tay lại rất dài, chi sau tiêu giảm.
- Cá voi sinh sản trong nước, nuôi con bằng sữa.
- Cá voi sống chủ yếu ở biển ôn đới và biển lạnh.
- Đại diện: Cá voi xanh, cá heo

Hình 49.2. Cấu tạo, đời sống của cá voi

A – Cá voi xanh dài tới 33m, nặng tới 160 tấn, loài động vật lớn nhất trong giới Động vật.

B – Vây ngực cá voi và các xương nâng đỡ cho vây ngực :

1. Xương cánh ; 2. Xương ống tay ; 3. Xương bàn tay ; 4. Các xương ngón tay.

C – Cá voi không có răng, trên hàm có nhiều tấm sừng rủ xuống như cái sàng lọc nước.

1. Khi cá voi há miệng, nước mang tôm, cá và những động vật nhỏ vào miệng cá voi.

2. Khi cá voi ngậm miệng, thức ăn được giữ trong miệng, còn nước đi qua khe các tấm sừng ra ngoài.

D – Cá heo (hay cá denphin) có răng, cơ thể dài khoảng 1,5m, có mõm kéo dài trông giống cái mỏ.

Rất thông minh, thực hiện được những tiết mục xiếc một cách khéo léo.

Bảng. So sánh cấu tạo ngoài và tập tính ăn giữa dơi và cá voi

Tên động vật	Chi trước	Chi sau	Đuôi	Cách di chuyển	Thức ăn	Đặc điểm răng Cách ăn
Dơi	Cánh da	Nhỏ, yếu	Đuôi ngắn	Bay không có đường bay rõ rệt	Sâu bọ, rau quả	Răng nhọn sắc, phá vỡ vỏ cứng của sâu bọ
Cá voi xanh	Vây bơi	Tiểu biến	Vây đuôi	Bơi uốn mình theo chiều dọc	Tôm, cá, động vật nhỏ	Không có răng, lọc mồi qua khe của tấm sừng miệng